

اقدامات فوری در عقرب زدگی

صورت فلکی عقرب در آسمان بسیار جالب و دیدنی است؛ این صورت فلکی که حدود 5 هزار سال قبل از میلاد شناخته شده....

سلامت نیوز : صورت فلکی عقرب در آسمان بسیار جالب و دیدنی است؛ این صورت فلکی که حدود 5 هزار سال قبل از میلاد شناخته شده در سرزمین‌های جنوبی میان صورت فلکی میزان و قوس، به وضوح در آسمان قابل مشاهده است. هنگامی که این صورت فلکی در شرق طلوع می‌کند، صورت فلکی جبار در غرب از نظرها ناپدید می‌شود. بر اساس يك افسانه یونانی عقرب به فرمان الهه «آرتیمیس؛ جبار را نیش زد و به قتل رساند.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از خورشید ؛ می‌گویند از آن زمان جبار که به شکل صورت‌های فلکی به آسمان رفت، از تمام عقرب‌ها چنان نفرت دارد که به محض طلوع صورت فلکی عقرب در شرق، بی‌درنگ در زیر خط افق غربی آسمان ناپدید می‌شود؛ اما گذشته از روایات و افسانه‌ها عقرب واقعی را باید در زمین و در کنار انسان‌ها جست‌وجو کرد. عقرب‌ها که از تیره عنکبوتیان هستند در تمام قاره‌ها پراکنده‌اند و در مناطق گرمسیری و نیمه‌گرمسیری از وفور بیشتری برخوردارند.

در کشورما نیز عقرب‌گزیدگی به ویژه در مناطق جنوب و جنوب غربی يك مشکل جدی به شمار می‌رود. عقرب‌های سیاه و عقرب‌های زرد که خطرناک‌ترین عقرب‌های ایران هستند، بیشترین موارد عقرب‌گزیدگی در استان خوزستان را ایجاد می‌کنند. جالب است بدانید عقرب‌ها تنها موجوداتی هستند که اشعه رادیو اکتیویته تأثیری روی آنها ندارد و بنابراین از انفجار اتمی هم جان سالم به‌در می‌برند. دشمنان عقرب در طبیعت يك نوع سار و نوعی مگس است که دو دشمن اصلی عقرب را تشکیل می‌دهند.

يك متخصص طب اورژانس درخصوص گونه‌های این جاندار می‌گوید: عقرب از موجوداتی است که در تمام دنیا یافت می‌شود و با اینکه حدود 14 هزار گونه از این جاندار دردنيا وجود دارد تنها 20 گونه آن برای انسان سمی است. دکتر بهروز هاشمی، با اشاره به وجود عقرب‌های سمی و غیرسمی در ایران می‌گوید: یکی از استان‌هایی که گزیدگی عقرب در آن زیاد دیده می‌شود، استان خوزستان است. وی با بیان اینکه معمولا از ظاهر عقرب‌ها نمی‌توان گفت که سمی یا غیرسمی است، اظهار می‌کند: بزرگ یا کوچک بودن عقرب نمایانگر سمی یا غیرسمی بودن نیست؛ اما اگر چنگال‌های عقرب باریک باشد، احتمال سمی بودن بیشتر از زمانی است که چنگال‌های ضخیمی داشته باشد.

هاشمی می‌افزاید: این جانور عموماً در اطراف خانه‌ها و در محل‌های خلوت و زیر وسایل چوبی مخفی می‌شود و هنگام شب برای شکار از محل اختفای خود خارج خواهد شد. دشمن این جاندار نیز پرندگانی مانند مرغ، اردک و خفاش است. هاشمی با تأکید بر اینکه عقرب حالت تهجمی نداشته و ترجیح می‌دهد که فرار کند تا اینکه نیش بزند، تصریح می‌کند: تماس با عقرب معمولاً در اثر گزش نمایان می‌شود و زمانی بروز می‌کند که به عنوان مثال فرد برای جست‌وجوی وسیله‌ای به انباری رفته و بی‌اطلاع از وجود این جانور در بین وسایل، دچار گزش می‌شود. وی می‌افزاید: عقرب در زیر نور لامپ‌های فلورسنت درخشندگی دارد و بنابراین در مکان‌های تاریک با استفاده از این لامپ قابل شناسایی است.

علائم عقرب‌گزیدگی سم بیشتر عقرب‌های زهرآلود باعث نابودی گلبول‌های قرمز خون می‌شود و ضمن ایجاد تورم دردناک در محل گزش، تغییر رنگ موضعی نیز به وجود می‌آید. باید توجه داشت که سم برخی از عقرب‌ها علائم موضعی مانند تورم ندارد اما حتماً باید مداخلات درمانی به‌ویژه تزریق سرم ضدعقرب انجام شود. سم عقرب همچنین افزون بر آسیب بر گلبول‌های قرمز، اختلالات عصبی مانند بیقراری، تشنج، راه رفتن نامتعادل، تکلم منقطع، آبریزش از دهان، حساسیت شدید پوست به لمس، انقباضات ماهیچه‌ای، درد شکم و کاهش کارکرد سیستم تنفسی ایجاد می‌کند. دکتر هاشمی با بیان اینکه علائم و شدت مسمومیت ناشی از عقرب‌گزیدگی به نوع عقرب، بزرگی آن و فرد گزیده شده بستگی دارد و کودکان و افراد مسنی که بیماری قلبی دارند بیشتر از دیگران در معرض مسمومیت شدید هستند؛ می‌افزاید: علائم اغلب با درد و سوزش فوری در محل گزش شروع می‌شود.

گاهی درد به نواحی بالای محل گزیدگی انتشار می‌یابد. تعدادی از بیماران علائم شدیدی مانند اختلال در بلع، سفتی عضلات، پرش و بیقراری در اندام‌ها پیدا می‌کنند. همچنین فشار خون ممکن است افزایش یابد و این علائم در برخی از بیماران با کاهش یا افزایش ضربان قلب همراه می‌شود. این پزشک متخصص اورژانس می‌افزاید: به‌طور معمول علائم خیلی سریع در محل گزش شروع می‌شود و تا 5 ساعت بعد شدت یافته و 24 ساعت ادامه می‌یابد. اگر بیمار پس از 5 ساعت علامت جدی به جز درد در محل نداشته باشد، بدین معناست که گزش چندان جدی نبوده است. کمک به افراد عقرب‌گزیده ضروری است تا رساندن فردی که دچار عقرب‌گزیدگی می‌شود به مراکز درمانی، اقدامات اولیه را برای کمک به بهبودی وی انجام داد.

یکی از این اقدامات، کند کردن جریان خون در محل گزش است. برای این کار می‌توان از یک پارچه، باند یا یک وسیله مناسب دیگر با عرض حداقل 4 تا 5 سانتی‌متر استفاده کرد. این پارچه یا باند باید حدود 5 سانتی‌متر بالاتر از محل گزش بسته شود به گونه‌ای که تنها باعث کند شدن جریان خون شده و باید توجه داشت که این کار به هیچ‌وجه نباید باعث اختلال در جریان خون سرخرگی اندام مبتلا شود.

هاشمی اظهار می‌کند: افرادی که دچار گزش عقرب می‌شوند باید در نخستین فرصت به بیمارستان رسانده شوند تا آزمایش‌های لازم روی بیمار انجام شود. همچنین اندام فرد گزیده شده باید بی‌حرکت باقی بماند و به آرامی پانسمان شود. معمولاً با بالا نگه داشتن اندام گزیده شده، درد کاهش می‌یابد. این متخصص طب اورژانس با بیان اینکه برای انواع عقرب‌ها پادزهر وجود دارد، تأکید می‌کند: اما استفاده از آن عوارض خاص دارد و به همین دلیل توصیه می‌شود در مسمومیت‌های شدید از پاد زهرها استفاده شده و همچنین برای کودکان با دقت بیشتری تجویز شود. تدابیری برای کاهش عقرب‌گزیدگی هاشمی با اشاره به چند نکته ساده و کارآمد برای پیشگیری از خطر گزیدگی عقرب می‌افزاید: برای نگهداری زباله از ظرف سرپوشیده یا کیسه زباله استفاده شود؛ زیرا حشرات جذب زباله شده و عقرب جذب حشرات می‌شود.

همچنین از نگهداری چوب و مواد ساختمانی در نزدیکی خانه خودداری شود زیرا این مکان‌ها محلی مناسب برای زیست عقرب است. از طرفی باید توجه داشت که اگر عقرب روی بدن فردی قرار گرفت، از وارد کردن ضربه به آن خودداری کنید و با وسیله‌ای آرام از روی پوست برداشته شود. قبل از پوشیدن لباس و کفش نیز باید از نبود عقرب داخل آنها مطمئن شوید و نیز نباید با پای برهنه در شب قدم زد. اگر قبل از خوابیدن پارچه‌ای مرطوب در گوشه اتاقی قرار داده شود، عقرب به محل مرطوب می‌رود. همچنین باید مبلمان و تختخواب را با فاصله از دیوار قرار داد و از باز بودن پنجره بدون توری اجتناب کرد.